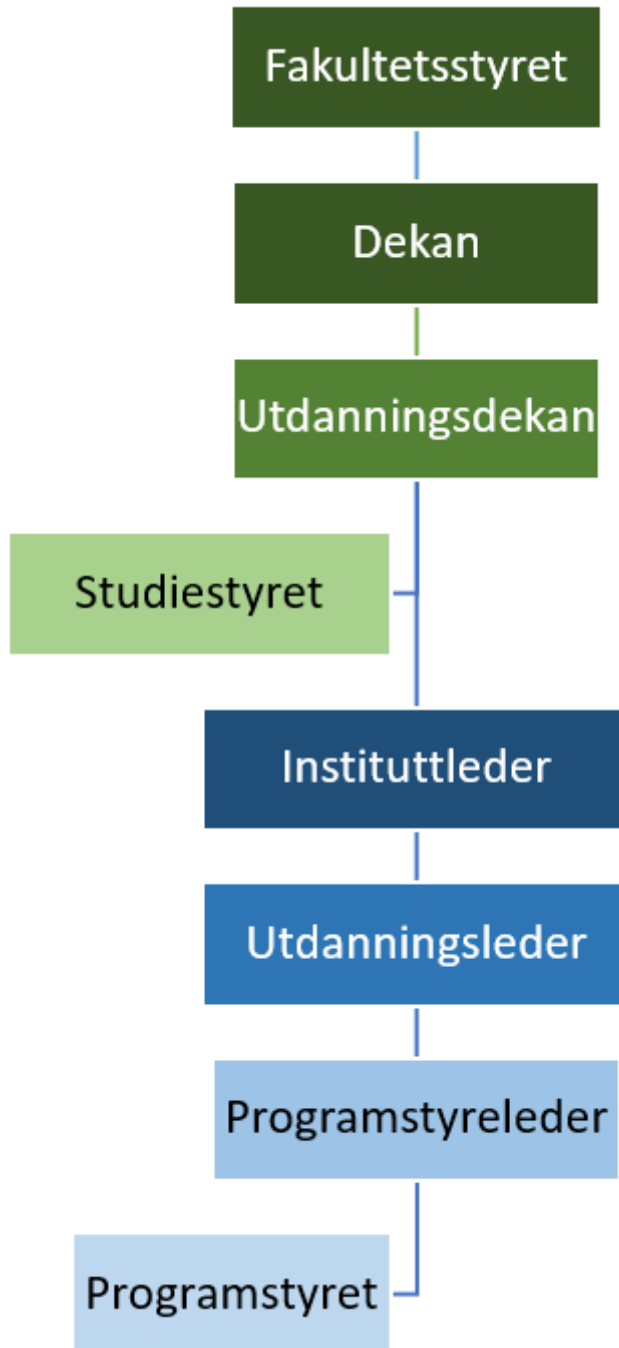

Argumenter for å utarbeide roller og mandat

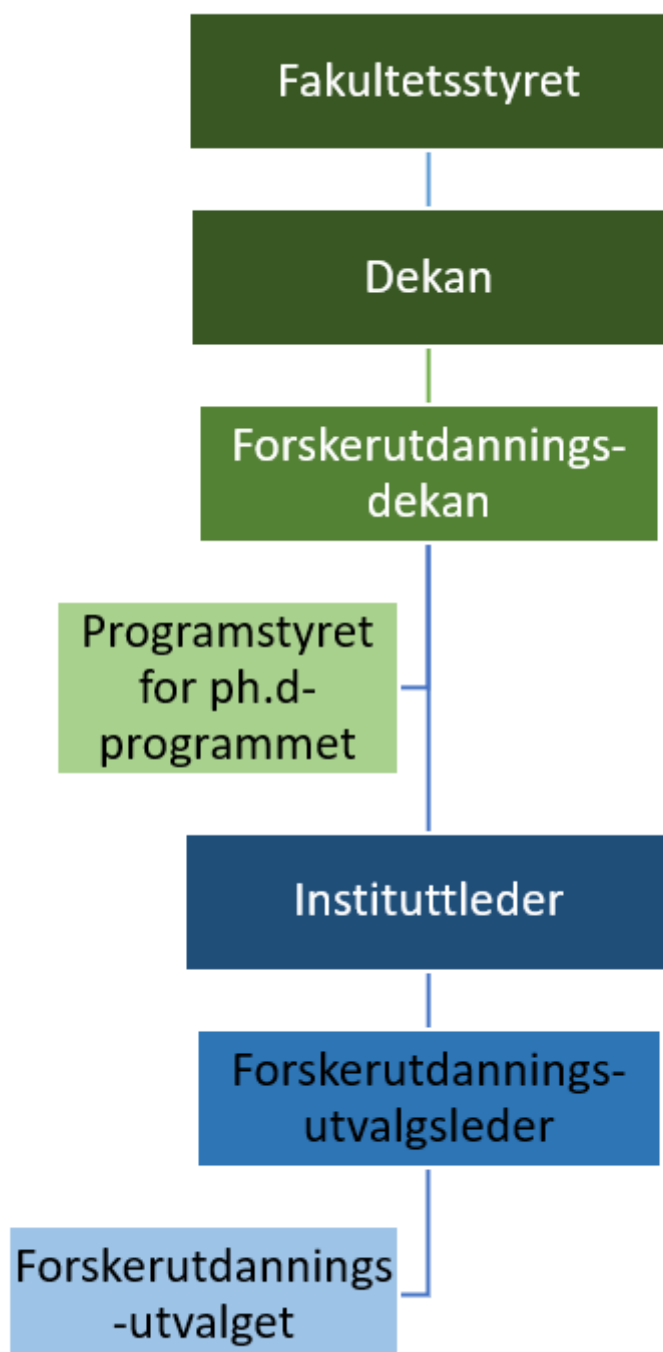
Det nye kvalitetssystemet krever at programstyrene har en mer aktiv rolle. Alle egenvurderinger og emneevalueringer skal følges opp og godkjennes, og alle programevalueringer skal utarbeides, i et eget programstyre for studieprogrammet. Programstyret har ansvar for at det pågår et kontinuerlig og systematisk arbeid for å utvikle kvaliteten i programmet og at kravene i [NOKUTs tilsynsforordning](#) innfris. Programstyret fremmer saker som gjelder endring av studieplaner, programevalueringer og lignende. Også handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017–2022, har studieprogramledelse som et innsatsområde C: *Utdanningsledelse. Delmål 1: Ledelse som tar ansvar. Integre utdanningsledelse i UiBs lederutvikling på alle nivå.*

For å imøtekomme disse kravene, foreslås det endringer i utvalg og roller innen utdanningsfeltet ved MN-fakultetet.

Utvalg og roller for utdanning ved MN-fakultetet
Studier på bachelor- og mastergradsnivå

Ph.d.-utdanning

Overordnet om utvalg og roller

På instituttnivå

Instituttleder

Overordnet ansvar for kvalitetsutvikling og oppfølging av utdanningsporteføljen på instituttet, sett i sammenheng med instituttets budsjett og ressurser. Instituttleder avgjør hvilke utdanningsstrategiske saker som skal opp i instituttrådet.

Utdanningsleder

Hvert institutt har en utdanningsleder som inngår i instituttets ledergruppe og som leder arbeidet med utdanning på instituttet, på fullmakt fra instituttleder. Utdanningsleder sitter i fakultetets studiestyre. Utdanningsleder har en pådriverrolle og en koordinerende funksjon ved instituttet.

Programstyre

Hvert av instituttets studieprogrammer må ha et programstyre. Bachelor- og masterprogrammer innen samme disiplin kan ha ett felles programstyre. Programstyret ledes av programstyreleder. Programstyret oppnevnes av og arbeider på fullmakt fra instituttledelsen ved utdanningsleder og skal ha studentrepresentasjon.

Programstyreleder

Hvert programstyre har en programstyreleder som oppnevnes av og arbeider på fullmakt fra instituttledelsen. Programstyreleder for tverrfaglige program har møterett i studiestyret.

Forskerutdanningsutvalg

Hvert institutt har et forskerutdanningsutvalg som er oppnevnt av og arbeider på fullmakt fra instituttleder.

Forskerutdanningsutvalgsleder

Leder for forskerutdanningsutvalget er oppnevnt av og arbeider på fullmakt fra instituttleder. Forskerutdanningsleder møter i fakultetets ph.d.-programstyre.

Forholdet mellom programstyre og forskerutdanningsutvalget på instituttnivå. Programstyrene har ansvar for sine respektive programmer. Ph.d.-utdanningen står i en særstilling siden fakultetet bare har ett ph.d.-program med fakultetets ph.d.-programstyre, ledet av prodekanen. Instituttets forskerutdanningsutvalg er derfor underlagt fakultetets ph.d.-programstyre. Programstyrene og fakultetets ph.d.-programstyre har ansvar for helheten i sine respektive programmer.

Instituttets studieadministrasjon. Instituttets studieadministrasjon ivaretar drift, utvikling og forvaltning av instituttets studieprogram, og følger opp instituttets studenter.

Oppnevning og funksjonstid. Instituttleder oppnevner personer til roller og utvalg med en funksjonstid på normalt fire kalenderår.

På fakultetsnivå

Visedekan for utdanning/utdanningsdekan. Visedekanen leder fakultetets arbeid med utdanning, på fullmakt fra dekanen.

Studiestyret/studieutvalget. Studiestyret er utdanningsdekanens rådgivende forsamling, og består av fakultetets utdanningsledere, leder for fakultetets studieseksjon (studiesjef) og studentrepresentanter. Andre sentrale aktører innen utdanning på fakultetet kan i perioder oppnevnes av (utdannings)dekanen som medlemmer av utvalget.

Ph.d.-programstyret. Ph.d.-programstyret er programstyre for ph.d.-programmet ved fakultetet og består av instituttens forskerutdanningsutvalgsledere og representanter for ph.d.-kandidatene. Programstyret ledes av prodekan for forskerutdanning.

Fakultetets studieseksjon. Fakultetets studieseksjon ivaretar forvaltningen av fakultetets utdanninger, både når det gjelder drift, utvikling og kvalitetssikring. Studieseksjonen assisterer visedekan for utdanning og visedekan for forskning i saksforberedelse og sakshåndtering fakultetets faste utvalg.

Mandater og sammensetning av styrer og råd

Instituttleder

Instituttleder har overordnet ansvar for arbeidet med utdanning ved instituttet

Instituttleder har ifølge studiekvalitetssystemet ansvar for å:

- Sikre at instituttets studieportefølje er i henhold til studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriftens krav
- Påse at krav til pedagogisk kompetanse blir overholdt ved ansettelse i faglige stillinger og ved opprykk, jf. Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB
- Bidra til og legge til rette for kontinuerlig kvalitetsarbeid på studieprogrammene
- Utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding som bygger på programstyrenes egenrevalueringer og programevalueringer. Studiekvalitetsmeldingen danner grunnlag for dialogmøtet med fakultetet
- Årlig gjøre en overordnet egenrevaluering av programporteføljen
- Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
- Lage plan for emneevaluering av instituttets emneportefølje i samråd med programstyrene
- Sikre kvaliteten i instituttets studieprogram, herunder ved å lage en plan for oppfølging av de årlige egenrevalueringene fra programstyrene, og de sykliske programevalueringene (hvert 5. år.)

I tillegg har instituttleder ansvar for:

- Tilrettelegge for universitetspedagogisk opplæring av gruppeledere og vitenskapelig ansatte.
- Sørge for undervisningsbemanning og fordeling av undervisningsoppgaver i samarbeid med instituttets administrasjon.
- Påse at ansatte med undervisningsoppgaver fyller kravene til norskferdigheter.

Instituttleder kan delegere noen av disse ansvarsområdene til utdanningsleder.

Mandat for utdanningsleder

Utdanningsleder:

- har sitt ansvar delegert fra instituttleder

- inngår i instituttets ledergruppe og rådgir instituttleder i utdanningsspørsmål
- leder instituttets utdanningsaktiviteter
- har et overordnet og koordinerende ansvar for alle studieprogram og emner ved instituttet
- sitter i fakultetets studiestyre
- har ansvar for å samle programstyrelederne ved instituttet, kan etablere et eget utdanningsråd ved instituttet dersom dette er hensiktsmessig.

Utdanningsleders overordnede oppgave er å lede arbeidet rundt utdanning og undervisning ved eget institutt i henhold til instituttets, fakultetets og UiBs overordnede strategi og retningslinjer.

Dette innebærer blant annet:

- Tilrettelegge for diskusjon og erfaringsdeling rundt undervisning og utdanning på instituttet.
- Bidra til god informasjonsutveksling mellom fakultet og institutt, herunder holde instituttets programstyrer orientert om fakultetets og institusjonens arbeid med utdanningsstrategiske og –politiske spørsmål.
- Bidra til arbeidet med gjennomføring av fakultetets utdanningsstrategi og fakultetsstyrets og dekanens beslutninger innen utdanningsområdet.
- Tilrettelegge for godt samarbeid og tydelig ledelse der undervisningsaktiviteter går på tvers av forskningsgrupper, institutter og fakulteter.
- Kontakt og kommunikasjon med alle programmer instituttet deltar i (tverrfaglig, tverrfakultært, tverrinstitusjonelt).
- Følge opp universitetets kvalitetssikringssystem, herunder sørge for at eventuelle svakheter som blir avdekket rettes opp.
- Oppfølging og koordinering av programstyre.
- Sørge for koordinering mellom det faglige og det studieadministrative arbeidet ved instituttet.
- Ansvar for total emneportefølje, inkludert etter- og videreutdanning

Sammensetning og mandat for programstyre

Sammensetning

Hvert av instituttets studieprogrammer må ha et programstyre. Bachelor- og masterprogrammer innen samme disiplin kan ha ett felles programstyre.

Representasjonen i programstyret skal speile den faglige sammensetningen av studieprogrammet. For disiplinære studieprogram oppnevner instituttet representanter til programstyret, og sikrer at studentene får mulighet til å oppnevne egne representanter. Ved tverrfaglige program er det de involverte instituttene som oppnevner sine representanter til programstyret. Fellesprogram og tverrfakultære program skal ha representasjon fra eksterne samarbeidspartnere. Administrativt ansvarlig institutt sin studieadministrasjon (programkoordinator) skal som hovedregel ha sekretærfunksjon for programstyret.

Styret skal bestå av:

- Leder for programstyret
- Minst to vitenskapelig ansatte
- Studentrepresentant(er)
- Programkoordinator (med sekretærfunksjon)

Mandat

Programstyret er i utgangspunktet et rådgivende organ for instituttledelsen, men kan tillegges beslutningsmyndighet for spesifikke saksområder.

Programstyret har det overordnede ansvaret for utvikling, kvalitet og drift av studieprogrammet.

Programstyrets ansvar:

- Oppdatere programmets oppbygning og overordnede læringsutbytte i henhold til den faglige utviklingen, i samarbeid med instituttledelsen.
- Tilrettelegge for at studentene kan nå programmets læringsutbytte på en tilfredsstillende måte.
- Sikre faglig helhet og samordning innad i programmet, samsvar mellom forventet læringsutbytte, undervisnings- og vurderingsformer.
- Kvalitetssikring og utvikling av undervisnings- og vurderingsformer i programmet som helhet.
- Sikre at de involverte fagmiljøene er godt kjent med utviklingen og overordnet struktur i programmet.
- Ansvar for å sikre godt samarbeid og informasjonsflyt internt i programmet og med andre institutt og institusjoner som er bidragsyttere i programmet
- Sørge for samarbeid med alle aktuelle institutter som bidrar med emner i programmet for å sikre variasjon av undervisningsmetoder og vurderingsformer, god overordnet struktur og jevn arbeidsbelastning
- Ansvar for den helhetlige studiekvaliteten i henhold til UiBs kvalitetsrutiner, herunder:
 - Gi oppdrag til og gjennomgå årlig rapport fra ekstern fagfelle
 - Utarbeide en kort årlig egenvurdering av programmet, blant annet basert på egenvurderingene av emnene.
 - Lage plan for emneevaluering
 - ansvar for at anbefalinger og emneevalueringene blir fulgt opp i samråd med instituttet
 - Gjennomføre programevaluering minst hvert 5. år
- Bidra til rekruttering og profilering av programmet
- Planlegging av timeplaner og koordinering av arbeidsbelastning i parallelle emner gjennom semesteret.
- Faglig ansvar for overgangsordninger fra andre studier og til videre studier, inkludert opptakskrav og innpassing av ekstern utdanning.
- Innstilling til, og begrunnelse for opptaksrammer for det aktuelle programmet.
- Mottak av nye studenter og faglige/sosiale tiltak i programmet.
- Ansvar for tilrettelegging av integrerte utvekslingsopphold og andre internasjonaliseringstiltak på programmet.

For masterprogramstyret kommer i tillegg:

- Tildeling av veileder og masteroppgave til studentene.
- Godkjenne studentenes masteravtaler.
- Opptak av studenter (faglig vurdering)

Mandat for programstyreledere

Programstyreleder leder programstyret på delegasjon fra utdanningsleder. I tillegg til å ha det overordnede ansvaret for de konkrete oppgavene som ligger til programstyret betyr dette blant annet:

- God kommunikasjon med utdanningsleder og øvrige instituttledelse.
- God kommunikasjon og samarbeid med programkoordinator.
- Tilrettelegging for at ekstern fagfelle kan utføre sitt arbeid på en tilfredsstillende måte.
- Sikre kvaliteten i studieprogrammet, inkludert at krav i forskrifter og UiB sitt kvalitetssystem er oppfulgt
- Gi innspill til institutt og fakultet vedrørende videreutvikling av studiekvalitet, og planer for utvikling av emner og studieprogram
- Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø.

Sammensetning og mandat for studiestyret

Studiestyret er utdanningsdekanens rådgivende forsamling, og består av fakultetets utdanningsledere, leder for fakultetets studieseksjon (studiesjef) og studentrepresentanter. Andre sentrale aktører innen utdanning på fakultetet kan i perioder oppnevnes som medlemmer av utvalget, utpekt av (utdannings)dekanen.

Utvalget skal bidra til å utvikle og realisere fakultetets utdanningsstrategi i et kollegialt fellesskap preget av deling og samhandling. Særlig viktig er kontinuerlig utvikling av fakultetets samlede program- og emneportefølje og læringsmiljø for studenter og ansatte.

Studiestyret skal blant annet rådgi fakultetsledelsen om:

- Opprettelse og nedleggelse av studieprogram
- opprettelse og nedleggelse av emner
- større endringer i studieprogrammer og emner som inngår i flere studieprogram
- koordinering av studietilbudet ved fakultetet, herunder praktiske og ressursmessige utfordringer på tvers av instituttene.
- deltakelse i tverrfakultære og tverrinstitusjonelle studieprogram
- dimensjonering og opptaksrammer
- tiltak for bedre rekruttering til, gjennomføring av og studentoppfølging i studieprogrammene
- utvikling av studentenes faglige og profesjonelle kompetanse, herunder etter- og videreutdanning
- internasjonalisering og studentmobilitet.
- kvalitetssikring av fakultetets studieprogram.
- utfyllende regler for gradsstudier ved fakultetet
- endringer i programstyrenes mandat

Mandat for visedekan for utdanning

I tillegg til å ha ansvar for de konkrete oppgavene som ligger til studiestyret har visedekan for utdanning ansvar for å:

- Sikre at fakultetets studieportefølje er i henhold til studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriftens krav
- Gjennomføre dialogmøter med instituttene med utgangspunkt i deres årlige egenvurderinger
- Delta i dialogmøte med universitetsledelsen
- Utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding med utgangspunkt i instituttens studiekvalitetsmeldinger og bestillinger fra universitetsledelsen
- Lage en samlet tidsplan for systematisk gjennomgang av fakultetets studieprogramportefølje, med angivelse av år for programevaluering av de enkelte studieprogrammene
- Årlig gjøre en overordnet egevaluering av programporteføljen
- Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
- Sikre at meritterte undervisere (Det pedagogiske akademi) blir involvert i det samlede kvalitetsarbeidet ved fakultetet
- Godkjenne alle studieplanendringer som ikke må vedtas i fakultetsstyret
- Representere fakultetet i universitetets sentrale Utdanningsutvalg

Fakultetsstyret

- Søke Universitetsstyret om oppretting og nedlegging av studieprogram
- Reakkreditere studieprogram
- Godkjenne store studieplanendringer
- Fastsette dimensjonering av studietilbud